

[Avaleht](#) > ... > [Perekonnaasjad Ja Pärimine](#) > [Abielu Ja Registreeritud Kooselu Varalised Tagajärjed](#) [Registreeritud Kooselu Varalised Tagajärjed](#) > [France](#)

Registreeritud kooselu varalised tagajärjed

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Prantsusmaa

1 Kas liikmesriigis on erinevaid registreeritud kooselu vorme? Palun selgitage nende vormide erinevusi

Prantsusmaal on ainult üks registreeritud kooselu vorm: tsiviilpartnerlusleping (*pacte civil de solidarité*, PACS). See on tsiviilseadustiku (*Code civil*) artiklis 515-1 määratletud kui „kakkulepe, mille kaks täisealist eri- või samasoolist füüsilist isikut sõlmivad oma kooselu korraldamiseks“.

Registreeritud kooselul on varalised tagajärjed partneritele ja nende suhetele kolmandate isikutega. Need on abieluvararežiimi omadest kitsamad ning võtavad arvesse partnerite soove.

Neid varalisi suhteid reguleerivad õigusnormid, mis käsitlevad partnerite volitusi, varasuhteid ning õigusi ja kohustusi tsiviilpartnerluslepingu kehtivuse ajal.

Sõltumata valitud vararežiimist kohaldatakse muus osas partnerite suhtes kohustuslikku põhirežiimi. Sellega seoses on tsiviilseadustiku artiklis 515-4 sätestatud, et partnerid elavad koos ning kohustuvad teineteist vastastikku materiaalselt ja muul viisil abistama. Lisaks vastutavad partnerid põhimõtteliselt solidaarselt kolmandate isikute ees võlgade eest, mis ühel neist on tekkinud seoses igapäevaste vajaduste rahuldamisega.

2 Kas liikmesriigis on registreeritud kooselu jaoks kehtestatud seadusjärgne varasuhe? Mida see endast kujutab? Missuguste registreeritud kooselu vormide suhtes seda kohaldatakse?

Prantsuse õiguse kohaselt saavad tsiviilpartnerluslepingu sõlminud partnerid valida kahe vararežiimi vahel.

Esiteks on olemas tavaline vararežiim (konkreetse kakkuleppe puudumise korral), st varalahusus koos ühisomandi eeldusega, kui ei ole tõendatud vastupidist. Seega jätkab kumbki partner enda vara haldamist, kasutamist ja vabalt käsutamist ning kumbki vastutab ise oma võlgade eest, mis on tekkinud enne lepingu sõlmimist või selle kehtivuse ajal (tsiviilseadustiku artikkel 515-5). Ainult siis, kui tõendatakse, et vara ei kuulu ühele partneritest, loetakse see ühisomandiks, millest kummalegi partnerile kuulub pool.

Teiseks võivad partnerid valida pärast lepingu sõlmimist omandatud vara ühisvararežiimi. Tsiviilpartnerluslepingu kehtivuse ajal ühiselt või eraldi omandatud vara loetakse nende ühisomandiks, millest kummalegi partnerile kuulub pool (tsiviilseadustiku artikkel 515-5-1). Teatav tsiviilseadustiku artiklis 515-5-2 nimetatud vara jääb siiski kummagi partneri ainuomandisse, näiteks: raha, mis kumbki partner saab pärast tsiviilpartnerluslepingu sõlmimist ja mida ei kasutata vara omandamiseks; loodud vara ja selle päraldised; isiklikud asjad; vara või osa varast, mis on omandatud raha eest, mis kuulus partnerile enne esmase või muutmiskokkuleppe sõlmimist; vara või osa varast, mis omandati kingitud või päritud raha eest, ning osa varast, mille üks partner omandas ühisomandis oleva jagamatu pärandvara või kingituse müügist enampakkumisel.

Tsiviilpartnerlusleping on ainus registreeritud kooselu vorm Prantsusmaal.

3 Kuidas saavad registreeritud elukaaslased oma varasuhet korraldada? Millised ametlikud nõuded sellisel juhul kehtivad?

Partnerid sõlmivad tsiviilpartnerluslepingu perekonnaseisuametniku (*officier de l'état civil*) või notari (*notaire*) juures.

Tsiviilseadustiku artikkel 515-3 sätestab, et „tsiviilpartnerluslepingut sõlmida soovivad isikud esitavad ühise avalduse selle kohaliku omavalitsuse perekonnaseisuametnikule, kus on nende ühine elukoht, või kui ühise elukoha loomisel on tõsiseid takistusi, siis selle kohaliku omavalitsuse perekonnaseisuametnikule, kus on ühe registreeritud partneri elukoht“. Sellisel juhul esitavad partnerid perekonnaseisuametnikule allkirjastatud kokkuleppe.

Tsiviilpartnerluslepingu võib sõlmida ka notariaalaktina. Dokumenti koostavale notarile esitatakse ühine avaldus, notar registreerib lepingu ja korraldab selle avaldamise (tsiviilseadustiku artikli 515-3 viies lõik).

Vastavalt tsiviilseadustiku artiklis 515-5-1 sätestatule võivad partnerid valida pärast tsiviilpartnerluslepingu sõlmimist omandatava vara suhtes kohaldatavaks režiimiks ühisvararežiimi. Muul juhul kohaldatakse nende suhtes seaduslikku varalahususe režiimi, mis on sätestatud tsiviilseadustiku artiklis 515-5.

Tsiviilpartnerluslepingu kehtivuse ajal võivad partnerid vararežiimi muuta muutmiskokkuleppega, mis tuleb avaldada samal viisil nagu algne leping. Kokkulepe tuleb esitada või saata sellele perekonnaseisuametnikule või notarile, kellele esitati algne registreerimisdokument (tsiviilseadustiku artikkel 515-3).

4 Kas varasuhte korraldamise vabadusel on ka piiranguid?

Kui kokkuleppes ei ole märgitud teisiti, on tsiviilpartnerluslepingu partnerite vararežiimiks varalahususe režiim. Partnerid võivad siiski sõnaselgelt otsustada, et pärast lepingu sõlmimist omandatud vara suhtes kohaldatakse ühisvararežiimi, nagu on sätestatud tsiviilseadustiku artiklis 515-5-1. „Partnerid võivad valida algse kokkuleppe või muuta kokkulepet seoses selle vara omandiõigusega, mille nad omandavad koos või eraldi alates kokkuleppe registreerimisest. Seda vara käsitatakse ühisomandina, millest kummalegi partnerile kuulub pool, ilma et ühel partneril oleks õigus esitada teisele partnerile nõuet ebavõrdse panustamise põhjendusel.“

Sõltumata valitud režiimist kohaldatakse partnerite suhtes ka kohustuslikku põhirežiimi, mis määrab nende õigused ja kohustused teineteise ja kolmandate isikute suhtes. Sellega seoses on tsiviilseadustiku artiklis 515-4 sätestatud, et partnerid elavad koos ning kohustuvad teineteist vastastikku materiaalselt ja muul viisil abistama. Lisaks vastutavad partnerid põhimõtteliselt solidaarselt kolmandate isikute ees võlgade eest, mis ühel neist on tekkinud seoses igapäevaste vajaduste rahuldamisega.

5 Millised on kooselu lõpetamise või kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed registreeritud kooselust tulenevale varasuhtele?

Tsiviilseadustiku artikkel 515-7 sätestab, et tsiviilpartnerlusleping lõppeb ühe partneri surmaga või mõlema või ühe partneri abiellumisel. Sellisel juhul lõppeb tsiviilpartnerlusleping sündmuse toimumise kuupäeval. Tsiviilpartnerlusleping lõppeb ka partnerite ühise avalduse või ühe partneri ühepoolse otsuse alusel.

Seoses partnerite vahelise suhtega lõppeb tsiviilpartnerlusleping selle lõpetamise registreerimise kuupäeval. See muutub kehtivaks kolmandate isikute suhtes alates avaldamisformaalsuste täitmisest.

Kooselu lõppemise või tühistamisega kaasneb vararežiimi lõpetamine.

Tsiviilseadustiku artikli 515-7 kümnenda lõigu kohaselt vastutavad partnerid tsiviilpartnerluslepingust tulenevate õiguste ja kohustuste lõpetamise eest. Kohtunik teeb lahuse varaliste tagajärgede kohta otsuse ainult siis, kui partnerid ei jõua kokkuleppele.

Kumbki partner saab tagasi oma isikliku vara.

Ühisomandis olev vara jagatakse pooleks, välja arvatud juhul, kui lepinguga nähakse ette erinev korraldus. Eelkõige ei takista miski endisi partnereid jätma vara ühisomandisse.

Partnerid tasuvad võlad, mis neil teineteise ees on.

Partnerite suhtes kohaldatakse sätteid, mis käsitlevad eelisõigust vara jagamisel (tsiviilseadustiku artiklid 831, 831-2, 832-3 ja 832-4).

6 Kuidas mõjutab registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi ühe registreeritud elukaaslase surm?

Partneri surma korral lõppeb registreeritud kooselu tema surmapäeval ja sellega lõpetatakse vararežiim vastavalt eespool nimetatud korrale.

Prantsuse pärimisõiguse kohaselt ei ole üleelanud partner surnud partneri seaduslik pärija. Ta võidakse siiski määrata pärijaks testamendiga.

Üleelanu võib taotleda õigust vallata ühe aasta jooksul ajutiselt kinnisvara, mis oli tema tegelik peamine elukoht partneri surma ajal (artikli 763 esimene ja teine lõik).

See õigus ei ole siiski ette nähtud avaliku korraga ja surnud isik võib üleelanu testamendiga sellisest õigusest ilma jätta.

Samuti võib üleelanu taotleda eelisõigust perekonna kodu pärimisel, kui pärandaja on selle sõnaselgelt sätestanud oma testamendis (tsiviilseadustiku artikli 515-6 teine lõik).

7 Milline ametiasutus on pädev tegema otsuseid registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgedega seotud asjades?

Tsiviilpartnerluslepingu sõlminud partnerite või elukaaslaste ühisvara üle on pädev otsustama perekonnohtunik (*juge aux affaires familiales, JAF*) (12. mai 2009. aasta seadus nr 2009-506 seaduse lihtsustamise kohta (*loi n° 2009-506 du 12 mai 2009 sur la simplification du droit*), 17. detsembri 2009. aasta dekreet nr 2009-1591, mis käsitleb perekonnohtu menetlusi abieluvararežiime ja ühisvara käsitlevates asjades (*décret n° 2009-1591 du 17 décembre 2009 relatif à la procédure le juge aux affaires familiales en matière de régimes matrimoniaux et d'indivisions*), 16. juuni 2010. aasta ringkiri CIV/10/10, mis käsitleb perekonnohtuniku volitusi seoses likvideerimisega (*circulaire CIV/10/10 du 16 juin 2010 sur les compétences du juge aux affaires familiales en matière de liquidation*)).

8 Kuidas mõjutavad registreeritud kooselust tulenevad varalised tagajärjed registreeritud elukaaslase ja kolmanda isiku vahelisi õigussuhteid?

Tsiviilseadustiku artikli 515-4 teise lõigu kohaselt, mida kohaldatakse sõltumata partnerite valitud vararežiimist, vastutavad partnerid solidaarselt kolmandate isikute ees seoses võlgadega, mis ühel neist on tekkinud igapäevaste vajaduste rahuldamisel. Sellist solidaarset vastutust ei kohaldata siiski kulude suhtes, mis on ilmselgelt liiga suured. Samuti ei kohaldata seda juhul, kui sellised võlad ei tekkinud mõlema partneri nõusolekul järelmaksu või laenu saamiseks, välja arvatud juhul, kui need on mõeldud igapäevasteks vajadusteks vajalike väikeste summade ja mitme laenu korral nende summade kogusumma jaoks, mis ei ole leibkonna elustiili arvestades ilmselgelt liiga suur.

Tsiviilseadustiku artikli 515-5 kolmanda lõigu kohaselt on eraldiseisvalt vallasvara omaval partneril heas usus tegutseva kolmanda isiku suhtes õigus seda vara mis tahes viisil valitseda, kasutada või võõrandada.

9 Palun kirjeldage lühidalt oma riigis kooselu lõppemise korral kohaldatavat

vara jagamise või realiseerimise menetlust

Tsiviilseadustiku artikli 515-7 kümnenda lõigu kohaselt vastutavad partnerid tsiviilpartnerluslepingu lõppemisel lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste lõpetamise eest. Kohtunik teeb lahuse lu varaliste tagajärgede kohta otsuse ainult siis, kui partnerid ei jõua kokkuleppele.

Jagamine võib toimuda vastastikusel kokkuleppel või kohtu kaudu. Vastastikuse kokkuleppe korral sõlmivad partnerid jagamislepingu. Leping sõlmitakse notariaalaktina, kui see on seotud varaga, mis tuleb registreerida kinnistusametis. Kui pooled ei suuda vararežiimi lõpetamises või vara jagamises kokkuleppele jõuda, jagatakse vara kohtu kaudu. Kohtunik teeb otsuse jätkuva ühisomandi või eelisõiguse kohta (tsiviilseadustiku artikkel 831).

Kui partnerite suhtes kohaldata tavalist vararežiimi, st varalahususe režiimi, läheb kogu vara, mille puhul partnerid suudavad tõendada, et see kuulus ühele või teisele partnerile, tagasi selle omanikule. Ka partnerite isiklikud võlad jäävad nende võlgadeks. Teisalt loetakse vara, mille puhul ei suudeta tõendada, et see kuulub ühele või teisele partnerile, ühisvaraks, millest kummalegi kuulub pool.

Kui partnerid valisid pärast lepingu sõlmimist omandatud varaga seoses ühisvararežiimi, loetakse, et kummalegi partnerile kuulub pool sellest varast. Järelikult jagatakse ühisomandis olev vara partnerite vahel pooleks, võttes arvesse jätkuvalt kummalegi poolele kuuluvat vara (vt eespool tsiviilseadustiku artikkel 515-5-2).

Partnerite suhtes kohaldatakse sätteid, mis käsitlevad eelisõigust vara jagamisel (tsiviilseadustiku artiklid 831, 831-2, 832-3 ja 832-4).

10 Milline on kinnisvara registreerimise menetlus ning milliseid dokumente või teavet harilikult kinnisvara registreerimiseks nõutakse?

Kinnistusametis registreeritava vara (st kinnisasja) jagamisel vastastikusel kokkuleppel tuleb vara likvideerimise ja jagamise leping sõlmida notariaalselt.

Tsiviilseadustiku artikkel 710-1 sätestab, et „kinnistusraamatusse kandmise formaalsuste täitmiseks peab iga toiming või õigus põhinema Prantsusmaal tegutseva notari koostatud notariaalaktil, kohtuotsusel või haldusasutuse väljastatud autentsel dokumendil“.

Viimati uuendatud: 15/04/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.